EXERCITATORIVM

REVISTA MENSVAL DE INICIACIÓN CIENTÍFICA Y LITERARIA DE LOS ALVMNOS DEL SEMINARIO DE BARCELONA

AÑO IV.—NUM. 5 *MAYO, 1929*

BIBLIOTECA EPISCOPALIS SEMINARII BARCINONENSIS

SUMARIO

La fenomenología de Husserl, por E. Manaut, A. Camps y J. Juvany.—*Matematicisme,* por Juan Ferrando y Roig.—*El alma de Santo Tomás*; análisis de una obra de Olgiati, por alumnos del Círculo de Estudios.—*Adoro Te, devote...,* poesía por Pedro Ribot.—*Notes geològiques sobre els alrededors de Jerusalem,* por Ll. R.—*Sant Ramon de Penyafort,* estudio bio-bibliográfico, por Pedro Martínez Llort.—*Crónica del Seminario.*

BARCELONA : SEMINARIO CONCILIAR : CALLE DIPUTACIÓN

Obras del Dr. D. Esteban Monegal y Nogués, Pbro.

Profesor de Oratoria Sagrada

BIBLIOTECA MANUAL PREDICABLE

1.—*Plática de Comunión.* Primera serie de sermones.
2.—*Exhortaciones matrimoniales.* Segunda serie de sermones.
3.—*Instrucciones sobre la vida religiosa.* Tercera serie de sermones.
4.—*Sermones del S. Corazón de Jesús.* Cuarta serie de sermones.
5.—*Sermones sobre los Misterios y fiiestas de la Virgen Santísima.* Quinta serie de sermones.
6. *Sermones Dogmáticos acerca de Dios Criador, Redentor y Glorificador.* Sexta serie de sermones.
7.—*Panegíricos de San José, esposo de María.* Séptima serie
8.—*Panegíricos de Santos.* Octava serie de sermones.

OBRAS DE TEXTO

9.—*Compendio de Oratoria Sagrada,* adaptada a la Encíclica «Humani generis Redemptionem», a las normas de la Sagrada Congregación Consistorial y al Novísimo Código de Derecho Canónico.
10.—*Compendio de Patrología y Patrística.* Cuarta edición.
11.—*Breve exposición del Dogma católico.* Para exámenes de predicación.
1.—*La predicación Cristiana,* según la Encíclica «Humani generi Redemptionem», las Normas Consistoriales y el Novísimo Código. Para exámenes de predicación.

E. Subirana, Puertaferrisa, 14, Barcelona, y buenas librerías

ESTUDIOS SANJUANISTAS

Indice y extracto de las pruebas de los Caballeros y Señoras del Hábito de San Juan, en el Gran Priorato de Cataluña

por el Rdo. Dr. D. José M. de Alós y de Dou

Caballero capellán de la Real Maestranza de Valencia correspondiente de la Real Academia de la Historia y Profesor del Seminario Conciliar de Barcelona.

Obra interesante para el estudio de los antiguos linajes de las grandes familias catalanas, con designación de sus blasones.
Un volumen de VIII + 334 páginas de 25 × 17 centímetros, con frontispicio historiado. 20 pesetas.

De venta en la librería La Hormiga de Oro, Avenida de la Puerta del Angel, 2, Barcelona

EXERCITATORIVM
REVISTA MENSVAL DE INICIACIÓN CIENTÍFICA Y LITERARIA
DE LOS ALVMNOS DEL SEMINARIO DE BARCELONA

AÑO IV.—NUM. 5 MAYO, 1929

La Fenomenología de Husserl

PARA comprender aquí la notable influencia que ha ejercido en los tiempos actuales la fenomenología, basta fijarse en el cambio que en Alemania, principalmente, a tenido lugar en la atmósfera intelectual.

La filosofía neo-kantiana ha predominado hasta ahora, tanto en las Universidades como en toda la producción alemana.

Hace pocos años, todas las revistas filosóficas alemanas hablaban del neo-kantismo como del movimiento más en boga y que ejercía la más profunda influencia sobre la filosofía alemana contemporánea. Y a pesar de todo, en menos de diez años la perspectiva ha cambiado por completo: el neo-kantismo está en retroceso y apenas si se defiende.

La producción filosófica emprende otro camino, apoyándose en métodos poco conocidos, y las Universidades van cediendo ante este nuevo movimiento. Por otra parte, la influencia empieza a ejercerse no sólo en las asignaturas puramente filosóficas, en la psicología, en la sociología, si que también en la ciencia del derecho, en la historiografía, la etnografía y en la misma psiquiatría.

¿Qué es la fenomenología?

Hasta ahora, si prescindimos de algunas observaciones, por cierto no muy profundas, no se ha recibido respuesta concreta acerca de las doctrinas que constituyen la fenomenología. Husserl, fundador de este nuevo movimiento, nos dice que la fenomenología es una pura descripción del dominio neutro de lo vivido. Mas, para comprender esta explicación es necesario advertir que la palabra un tanto enigmática de fenomenología, nada tiene de común con fenomenismo, con esta concepción que limita el humano conocimiento a lo que aparece, en oposición con lo que es en sí. Pa-

ra Kant, la palabra fenómeno designa una disminución del ser; y para los fenomenologistas toma el sentido de «todo lo que se muestra, y se muestra por sí mismo» como elemento originario e irreductible.

Es necesario, dicen, cambiar la dirección natural del pensamiento que tiene al conocimiento de los objetos en su oposición al sujeto; y hallar el dominio de los juicios y de los conceptos, en una esfera anterior, que es la del flujo de lo vivido puro como tal. La fenomenología se ocupa de describir este flujo de lo vivido puro, tal como se presenta a la intuición.

Nosotros nos encontramos, naturalmente, en un mundo real, y sin embargo, nos podemos poner en comunicación con otros mundos; por ejemplo, con el mundo aritmético (el mundo de las distancias); mas el mundo aritmético se ofrece solamente cuando nos ponemos bajo un punto de vista especial, que es precisamente aritmético, mientras que el mundo real se presenta sin esfuerzo alguno por nuestra parte, porque es el mundo de la dirección natural de nuestro pensamiento. El proceso de la reducción fenomenológica empezará, pues, por un cambio radical de esta dirección.

¿Y cuál será este cambio?

Oigamos a Husserl :«Este cambio de dirección empezará poniendo en suspenso, poniendo entre paréntesis, no sólo el mundo exterior, si que también los datos de la percepción interior; todos los fenómenos físicos, como también los sucesos históricos, religiosos, jurídicos; en una palabra, todos los objetos de las ciencias sociales y naturales.

Más aún; deben ser introducidos en el paréntesis las tesis sobre el ideal y lo sobrenatural, las matemáticas y la lógica pura en tanto que establece las leyes, la metafísica, la moral, la filosofía natural y social y también todo el conocimiento de Dios». (Logische Untersuchungen).

Hasta aquí Husserl.

Después de haber invertido la dirección natural de nuestro pensamiento, el primer residuo inmediato que nosotros encontramos, es el acto de la expresión, vivificado por una significación. Débese distinguir entre expresión y expresado; entre nombre y nombrado. Una expresión que no está fundada sobre un acto le da aparentemente una significación, pero en realidad es una aglomeración de palabras; tomemos las expresiones que designan un imposible, como «*una calle redonda, un círculo cuadrado*».

Estas expresiones tienen una significación clara y precisa, pero no pueden ser ejecutadas; son significaciones absurdas, precisamente porque excluyen toda efectuación.

Los análisis fenomenológicos han contribuído al desarrollo de

una nueva teoría de la conciencia, que nos parece de gran porvenir para la epistemología. Husserl en su obra *Estudios Lógicos*, prueba como la conciencia del flujo de lo vivido tiene un carácter *intencional*: es decir, que está en todo tiempo dirigida hacia un contenido heterogéneo a sí misma; y que este contenido intencional, hacia el cual tiende la conciencia, no se confunde en manera alguna con los elementos constitutivos de dicho acto. No entendemos, por ejemplo, las sensaciones de los sonidos, o el acto mismo de percepción, sino una melodía. Otro resultado positivo de las descripciones fenomenológicas, dice Husserl en los *Estudios Lógicos*, ha sido reconocer que los elementos extra-temporales, base de la Lógica y la epistemología, tienen el carácter no de generalidades abstractas, sino de totalidades concretas: son universales porque son absolutas y no viceversa.

Finalmente es conveniente hacer notar que los fenomenologistas han insistido en la necesidad de recoger los elementos apriorísticos en donde quiera que se ofrezcan, conviniendo todos en rehabilitar el realismo empírico de la ciencia de una manera mucho más eficaz que Kantianos.

Este es el plan de la obra de Husserl: sin embargo, en algunos pasajes de sí algo confusos, parece no insistir bastante en las tesis metafísicas. Lo mismo sucede con la idea que Husserl tiene de Dios. La falta de meditación sobre el absoluto, es el más grave escollo del sistema de Husserl.

Círculo de Estudios.—E. MANAUT, A. CAMPS, J. JUVANY.

Matematicisme

QUASIBÉ tots els sistemes filosòfics han rebut més o menys influència de les matemàtiques. Lo que començà Pitàgoras han seguit, encara que en un sentit divers, molts sistematitzadors de filosofia. El filòsof ha vist cóm el matemàtic, fent tan sols ús de la raó pura, desentrotllava la seva ciència maravellosament i n'extreia una collecció de mitjans d'expresió sintètics que només es troben en les matemàtiques, quins, després, eren útils a la raó pràctica, aplicables a la realitat. Llavors ha cregut que en filosofia podria obrar idènticament; ha prescindit de la realitat i d'ell mateix, i s'ha posat a filosofar, creient que, més tard, els fets obeïrien la seva manera de pensar. Encara més, ha cregut que, explicant la filosofia formalísticament, fóra aquesta més permanent i més estable.

Els segles XVII i XVIII foren els segles dels gran filòsofs, mes aquests encara eren millors matemàtics. La filosofia de Descartes, Galileo, Newton, Kant, Leibnitz i de tots els representants de la moderna filosofia, porta, inoculades, tendències matematitzans (1). Ells mateixos ho creuen així:

Descartes ideava una matemàtica universal que li donés raó de totes les coses; concebeix el món com un problema mecànic; creu que el món verdader és el quantitatiu, el geomètric. La monadologia «és totalment matemàtica o pot arribar a ser-ho.» De Galileo i Newton direm que llur importància es trova en les ciències exactes, i que aquest últim firma el llibret titulat: «Principia Mathematica Philosophiae Naturalis». Kant creu que la teoria pura de la naturalesa no és possible sinó mitjançant matemàtiques.

El matematicisme no és la ciència matemàtica; és un abús de les matemàtiques. Es la tendència a explicar-ho tot formalísticament, segons normes matemàtiques. Es voler donar a les opinions, hipòtesis o certeses morals un caire massa sintètic i absolut.

Les matemàtiques, fruit de la raó pura, són una ciència sublim, quin abús és desastrat; majorment si parlem en l'ordre ètic i experimental. El comunisme per cas, és la solució matemàtica del problema econòmic. El comunisme serà la solució ideal quan en el món no hi hagi antagonisme de voluntats.

De diverses maneres es manifesta el matematicisme. L'excés del sillogisme en la escolàstica decadent és filosofia matematicista. El sillogisme, com tots sabem, és un compost de tres equacions que en la tercera hi ha una substitució de termes: $A=B$, $B=C$, $A=C$.

En l'ordre polític, la revolució francesa, que ha influït qui-sab-lo en la societat europea posterior, fóu—no és per dir-ho—fruit d'intelligències matematitzants. Els homes d'últims del segle XVIII pretengueren amb severes regles compondre una legislació que annulés les anteriors i respongués, en canvi, a totes les exigències de la història i la política futures (2).

En l'ordre científic, el voler fer de la Psicologia una ciència purament experimental, sembla també una tendència a matematitzar aquesta part de la metafísica. D'una collecció de lleis psicològiques bassades en la experimentació s'en pot treure una ciència fisiològica, patològica, física—i aquestes aproximades,—però mai metafísica, ni absoluta. Sapiguem delinear; sapiguem donar llur límit individual a cada cosa.

El matematicisme feu que Gall concebés la localització de les facultats de l'home en el encèfal, àdhuc les intellectuals, per tal de poder medir grollerament la capacitat de cada una d'elles en cada un dels homes.

El matematicisme ha sintetitzat en una raó única totes les raons

que es puguin donar per explicar les diverses activitats i tendències de l'home. Alludim a la teoria freudiana.

No vull pas creure que les teories de Freud siguin absolutament falses; tampoc en absolut veres; solament crec que són incomplertes. El punt de vista objectiu de l'autor és massa general, i per tant, és, en el fons, massa reduït. Molts actes que fins ara passaven per inconscients, sense importància ni causa conegudes, tindràn suficient explicació. Però n'hi hauràn d'altres que seràn sempre irreductibles a la causa única que el nostre psicòleg els hi assenyalà. Freud ha cooperat de debò, molt més de lo que sembla a primera vista, en la ciencia psicològica, però està molt lluny l'illustre psicòlec de donar-li una orientació definitiva. Per això no es comprèn com el Dr. E. Claparède, profesor de la Universitat de Ginebra—per altra part, home d'una personalitat indiscutible en el camp de la psicologia—estigui tan engrescat en les teories de Freud, sengons es desprèn de les allusions contínues que els hi dedica (3).

Les noves orientacions de la Psicologia bassades en la observació i experimentació contínua de l'infant, no són tan matematicistes com semblen. Es un fet que la gent que se'n riu de la Psicologia experimental i de la Pedagogia moderna, no s'atura davant del matematicisme més absurd de calificar amb un dos o un quatre la capacitat d'un nen pel francès o la història, per un sol tema de francès o una sola pregunta d'història. No parlem ja d'aquells que volen mesurar la capacitat global d'un infant segons la seva disposició per una determinada assignatura; una història, una llengüa o una... *lògia* la mar de secundària. Els anti-tot lo que té un caire de modernitat, els que desprecien una xifra de terme mig determinada per centenars d'experimentacions escrupulosíssimes, volen determinar, sense gaires mals-de-caps, un defecte o una qualitat morals per qualque indici extern que moltes vegades no manté cap classe de relació entre ells, i mai una relació fixa. Aquella idea de que el rostre és l'espill de l'ànima, és molt poètica.

Deixem-nos de digressions.

L'esperit matematitzant donà a la Pedagogia d'abans aquell estructurisme angulós tan odiat pel nen com pel pedagog. Aquell estructurisme feia del nen *una espècie d'exemplar uniforme de la humanitat*, un alumne plegable, d'una manera indiferent i passiva a les succesives disciplines (4). Per sort, aquella pedagogia, que no educa pas a la genteta del segle XX, comença a inspirar-nos una enternidora commiseració. La nova pedagogia, quina importància s'ha fet universal i indscutible, ha substituit l'antiga màquina d'educar per un organisme revifat que, des del principi, es dóna compte de la necessitat de la pròpia educació.

Les matemàtiques han influït en les ciències naturals. En l'ho-

diern electronisme i en la seva predilecció pel discontínuu s'hi ha vist una tendència matematicista (5). Ignoro fins a quin punt es pot sostenir aquesta opinió. Amb tot, entre l'electronisme i la monadologia no hi ha una diferència tan profunda que la que tothom predica.

Les ciències s'aritmetitzen, i després ha volgut que la realitat fós tal com ella l'havia concebuda. Om ha donat més valor a les idees que als fets; a la lògica, com a ciència, que a la realitat. Om ha volgut que tot succeís segons la pròpia manera de pensar, i no s'ha cregut científic equilibrar la lluita aparent—antinòmies de Kant—entre el fet i el noumen, la pràctica i la filosofia: la raó pràctica i la raó pura.

Les matemàtiques, per ésser una ciència exacta, són monstruoses transportades fora del seu límit. L'esperit que frueix davant l'exactitud de les fórmules i conseqüències matemàtiques, o davant d'un sillogisme, que pel cas és igual, adquireix un ideal matemàtic de la vida, que moltes vegades no sap oblidar en la pràctica. Encara que no ho professi obertament, quasibé creu que l'home perfecte fóra l'home màquina tan gastat. Per ell haurien estat un gran invent aquells ninots, criats automàtics i inofensius del senyor Smythe, que—segons ens conta l'apologeta anglès—els pogué conèixer el Pare Brown.

Un temperament matemàtic concebeix com la societat més perfecta fóra la comunista. Concebeix la societat com la maquinària d'una fàbrica. Arriba a la aberració de divinitzar l'ordre per artificial que tingui d'establir-se. Condemna, fins com a principi, les particularitats; creu que les activitats humanes han d'ésser com les químiques. Es perd moltes vegades per excés de deducció, prescindint d'objectes i circunstàncies. Al revés del bon sentit: que lo general té d'apartar-se a lo particular; principi que sempre he cregut del tot exacte; al fi i al cap—i amb això no crec pas dir res de nou—lo general no té raó d'ésser sino en el conjunt de cassos particular. Les matemàtiques són, veritat, el déu de molta gent.

* * *

Un relativisme ben entès fóra una reacció contra aquesta morbositat matemàtica. El relativisme baix la teoria dels *punt de vista* tal com el concebeix Ortega i Gasset, ha caigut, com moltes reaccions, en l'extrem oposat; ha volgut ésser massa abslout, i un *relativisme* massa *absolut* he cregut sempre que es nega a sí mateix. Hi han moltes veritats contra les quals ni hi poden pas res els *punts de vista*. La idea d'un Déu relativament absolut no entusiasmà a ningú.

Després de tot, les matemàtiques—repetim—són una ciència sublim usades en el seu prudent límit. D'elles se'n pot treure, a més del seu profit pràctic, aquell altre que suposa Brigth: *Ensenyeu bé l'aritmètica a un nen*—diu—*i el fareu un home*. De lo que ens hem de plànyer és de la degeneració d'aquesta ciència. Moltes ciències, com les lògiques, com les matemàtiques, han degenerat en pseudociències, com les lògiques, com les matemàtiques, han degenerat en pseudo-ciències o simplement en jocs; recordem, sinó alguns llibres de text, principalment àlgebres on hi juguen amb una desmesurada fecunditat les eqüacions i substitucions de quantitats nulles, quantitats infinites o quantitats imaginàries. Per moments semblen una paròdia o bé una caricaturada de la ciència algèbrica. Són la última exhibició del matematicisme: el matematicisme dins de les mateixes matemàtiques.

JOAN FERRANDO I ROIG.

NOTES:

(1) Aquest fet induí al pare agustí *Marcelí Arnaiz* a escriure «El espíritu matemático en la filosofía moderna». *F. A. Lange* en la seva «Histoire du materialisme», també recalca aquestes tendències de la filosofia dels últims segles.

(2) La assemblea constituent, amb la solemne declaració dels drets de l'home i del ciutadà, sembla—emprant la opinió d'Ortega i Gasset—un tractat de geometria. «Comencem a sospitar—afegeix més avall el mateix filòsof—que la història i la vida, ni pot ni *deu* ésser regida per principis, com els llibres matemàtics.» («El tema de nuestro tiempo». Madrid, Calpe, 1924, III, pàg. 54).

(3) *Claparède*. «Psicología del niño y pedagogía experimental», trad. por Domingo Barnés, Madrid, Francisco Bertrán, 1928.

(4) De l'autora del mètode Dalton, Miss Parkhust, citada per Garde en l'article «El plan Dalton» («La escuela-laboratorio Dalton», pàg. 2).

(5) Vegi's l'article de A. V. Wendling: «*L'hypothèse atomique*» en la «Revue Trimestrielle Canadienne» (Sept.-Decem. 1927).

Círculo de Estudios

El alma de Santo Tomás

(*Análisis de una obra de Olgiati*).

L'ANIMA di San Tommaso». Con este título encabeza el Profesor de la Universidad Católica de Milán, Francisco Olgiati, su opúsculo que bien podría titularse «Ensayo filosófico en torno de las concepciones tomistas». Obra, (a nuestro parecer), cuya nota más características es la claridad con que expone la cuestión, claridad que proviene de la división ordenada de todos los puntos.

Tiene este libro (además de un Proemio y una Conclusión), seis capítulos: en el I nos explica *el programa de Santo Tomás,*

que se divide en tres párrafos: *a*) raíces de la síntesis tomista. *b*) la aspiración de Santo Tomás, y *c*) los orígenes de la idea animatriz. En el capítulo II nos hablará *del ser en la Metafísica de Santo Tomás*. En el III, *del ser en la Teodicea de Santo Tomás*. En el IV, *del ser en las otras partes de la filosofía tomista*, (a saber: lógica, psicología, moral). En el V, *del ser y el intelectualismo de Santo Tomás*. Y por último, en el VI, *del ser en la Teología de Santo Tomás*.

Objeto del libro de Olgiati.

El movimiento neoescolástico (sabiamente suscitado por León XIII, con su encíclica *Aeterni Patris*), ha difundido por todas partes el pensmaiento tomístico. Pero en todos los libros y trabajos hechos a este objeto se ha seguido un método analítico, mientras que el método sintético ha sido apreciado en menos. Conviene, pues, mostrar a los hombres de nuestro siglo, la admirable unidad del sistema de Santo Tomás. Pues ya sabemos que los hombres comunes tienen «muchas ideas y poca luz», mientras que «los grandes pensadores poseen una sola idea con grande luz». Esto sucede en Santo Tomás; todas las partes de sus obras no constituyen un organismo sino que son como átomos informados por una sola alma. ¿Cuál es ésta? Dice el Cardenal Zigliara, «El foco central en donde se concentran y de donde parten todos los rayos del sistema tomístico, es el ser», y añade el profundo pensador Garrigou-Lagrange, «todo y cualquier problema presentado por Santo Tomás en las cuestiones de la metafísica, en las de teodicea, en las de la objetividad del pensamiento, en las de las relaciones de la razón y la fe, encuentran su solución en una reducción constante al ser».

Y Olgiati termina elocuentemente su introducción con este párrafo: «Si se ha dicho que Santo Tomás con sus dos «Summas» ha levantado hacia el azul del cielo medioeval un edificio grandioso, nosotros constataremos, (y la constatación tendrá un valor grandioso desde el punto de vista histórico, filosófico y metodológico), que el *ser*, como luz inundante de este edificio, permite notar entre la suntuosa y artística riqueza, y la vasta mole imponente, una sola línea arquitectónica, digna de la simplicidad profunda y de la perfecta unidad que caracterizan la mente genial de Tomás de Aquino.

El Programa de Santo Tomás.

Muchas eran las escuelas filosóficas del siglo XIII. En primer lugar, el platonismo agustiniano, defensor de San Agustín, a quien consideraba como el máximo maestro no sólo en Teología, si que también en Filosofía. Al lado de los agustinianos encontramos la

escuela que cultivaba las ciencias naturales, las matemáticas y la erudición; podríamos llamarlos agustinianos empiristas (de los cuales Bacón había de ser después el más famoso representante). Hacia el año 1260 nació en París una reducida escuela llamada de los *averroístas*, (cuyo principal representante es Siger de Brabant), quienes estudiaban a Aristóteles comentado por el árabe Averroes. Entre estas escuelas filosóficas se levantaron algunas que (cubriendo con misticismo su ignorancia), apreciaban la filosofía como inútil y aún dañosa a la Religión; de éstos dijo Alberto Magno que eran «bruta animalia, blasfemantes in iis quae ignorant». Salvó tan apremiante situación el *aristotelismo cristino*, iniciado en Colonia por Alberto di Bollstaedt y perfeccionado por su gran discípulo Santo Tomás. El primero *utilizó* Aristóteles y lo unió a Platón; el segundo se *asimiló* a Aristóteles, resumiendo en un sistema orgánico todo el resultado de la especulación filosófica y teológica hasta sus días.

La aspiración de Santo Tomás: No fué otra que sintetizar *todo el pensamiento precedente*; abrazar *toda la realidad*, en el campo natural y sobrenatural y verificar esta feliz conexión en *su vida* misma, y lo hizo pero de un modo perfectísimo: en sus obras nos dice siempre la opinión de los antiguos y de los adversarios, refutando la de éstos últimos con serenidad admirable, (lo cual es muy de notar en aquellos siglos). Sus obras están llenas de novedad en su método, soluciones, argumentos, demostraciones, principios, etcétera; brilla también en él la originalidad, sobre todo en las relaciones entre la metafísica y el dogma, la fe y la filosofía. Más bellezas podríamos citar de las obras de Tomás de Aquino como filósofo, pero el tiempo habido para este trabajo no lo permite.

Veamos resumidamente la aspiración en su vida como Santo: Realizada también de manera más perfecta, si cabe: El recogimiento penoso de una vida santa, las inspiraciones profundas de la plegaria, la tranquilidad imperturbable de la meditación, las lecciones de Alberto Magno, todo contribuyó a hacerle prescindir de las pequeñas contingencias cotidianas para espaciarse con vuelo audaz en un mundo superior, desde donde su vista podía abarcar horizontes vastísimos—y con palabras del mismo Olgiati:—«Llegado el día de su muerte *el programa de la síntesis* en la cultura y en la vida se había plenamente realizado; y después de él en vano se busca en la historia un hombre que bajo este aspecto pueda parangonarse con Santo Tomás de Aquino.»

R. CAÑADELL, E. CASTELLTORT, F. FERRER, Y P. NOYA.
Del «Círculo de Estudios Tomistas», Primer curso de Filosofía.

(*Continuará*).

Adoro Te, devote...

Jo vos ador, mon Déu, mon Déu-Eucaristia,
Pa divinal que un Déu tan sols llegâ ens podia.
Per mi us féreu petit en un Sagrari d'or
perquè gustés eix Pa a dintre del meu cor.
Misteri gran, misteri d'amor, incomprensible,
d'un Déu qu'a nostres ulls, per fe s'ens fa visible.
Talment així visible, un jorn, es va mostrar
als estimats deixebles quan Ell va partî el pa.
A Vós vingué, sedent d'amor, l'ànima meva,
i vaig tastâ, encisat, d'aquesta dolçor teva.
Ací a tos peus caiguí lassat de tan d'amor.
Ací, en ton Cor obert, vaig redoblâ el fervor.
En vostre pit, Joan un jorn s'hi ubriagava
—el deixeble estimat—de tan que l'inondava
l'alè suau i aquell dolç baticor constant
de vostre amor, inmens, fulgent, irradiant.
Jo vos ador, mon Déu, mon Déu-Eucaristia,
espiga en flor, semença del Pa blanc del nou dia.
Mireu, Senyor: ja el camp rosseja amb l'or del blat.
Així resplandirà, també, la Veritat.
O Pa que, saborós, saps endolcir la vida,
parant pels sedejants la Taula beneïda!
Com els ocells, Senyor, vindrem tots a collir
les sobres d'aquest gran i divinal Festí.
Tomàs, Senyor, Tomàs és l'hoste nouvingut,
Tomàs, qui vé a cercar el Pa de la virtut.
Només un si fóu digne de sa divina estada:
el si puríssim, sant, de Verge Immaculada.
En vostre Cor diví vaig afermar la Fe,
i en eix Cor—llibre obert—trobí tot el saber.
Jo vos ador, mon Déu, mon Déu-Eucaristía!
La lloança per Vós, mon Déu, tothora sia!
Pel Sagrament d'Amor, de Vida i Veritat,
lloat sigueu, Senyor, per una eternitat.

PERE RIBOT.

Notes geològiques sobre rodalíes de Jerusalem

Els RR. PP. Benedictins francesos, de Jerusalem, tinguèren la amabilitat d'enviar-nos per al nostre Museu, unes mostres de terres fosilíferes, que han vingut a enriquir les coleccions, car de Palestina sols hi han uns petits peixets del Liban, de les coleccions del Dr. Almera.

Aprofitem aquesta avinentesa per donar una petita nota geològica de Jerusalem.

La estructura de Palestina és molt sencilla, reduint-se solsament a dues elevacions muntanyoses paralleles, orientades de N. a S. i separades per una gran vall longitudinal qual centre de màxima depresió és la mar Morta. El solc que formen aquestes àrides muntanyes és el de més fondària, obert per les dislocacions de l'escorça terrestre, ja que assumeix els 434 m., segons Mr. Russegger.

La quasi totalitat dels treballs paleontològics de Palestina es concreten solsament en la Fenicia, per trovar-s'hi les serralades del Liban o bé del mar Mort. Els criteris es divideixen a tractar de la edat de formació; mentres que Mr. Russegger considera que totes aquestes cadenes Judaiques estàn formades per els terrenys juràsics, Mr. Lartet considerà equivocada totalment la suposciió anterior, demostrant palesament per una falla, que pasa per Jerusalem, l'absència dels terrenys juràsics, i en contra, la presència del cretàcic. Darrerament ja s'ha pogut apreciar més, segons els darrers treballs geològics de Palestina, donant com a pertayents al Senonià els terenys dels vols de Jerusalem, i així mateix ho confirma l'existència d'aquest pis els fòsils rebuts, que havem pogut classificar, car el jaciment es trova al entorn del Mont-Olivet, on tenen el monestir els Benedictins.

Probablement aquesta localitat és la mateixa que cita Mr. Lartet, que diu que li donaren una curiosa Turritel, lasilificada, que era de la creta de Mont-Olivt, car igualment els fòsils que tinc al devant són tots ells completament silificats.

Aquests han sigut arrencats d'una franja de uns 20 cms. d'amplada que passa per el mateix jardí de dit Monestir, d'una terra argilosa, d'un color, adés groc, adés blanc, contenint abundosos i variades espècies de fòsils juntament amb petits menilits. Aquestes argiles, més o menys fosilíferas, continúen fins a la mar Morta, tenint totes les característiques i semblances amb el jaciment que es trova a uns 17 kms. de Jerusalem, i a un desnivell de 200 m. sota el Mediterrà, en el cèlebre santuari alarb En-Nebi-Musa, en quin lloc, que cita Mr. Lartet, hem pogut comparar la majoria de fòsils, trovant-se amb abundància la *Leda,* aital com en el Mont-Olivet és l'espècia més abundant; ademés hem reconegut les següents: *Arca paralella* Conr. *Cardium hillanum?* Sow. *Turritella Maussi* Lar. *Turritella Reyi.* Lar. *Ringicula nov. sp?* i molts d'altres indeterminables per la seva excessiva fragilitat, que els fà esmicoladissos al més lleu contacte.

Fèm constar el nostre més sincer agraïment al Dr. Pascual, professor del Seminari de Palma, qui ha tingut la gentilesa d'ofrenar al Museu Geològic un mapa-relleu de Palestina, de dimensions iguals al que ofrenaren els aumnes de Sgda. Escritura, al nostre estimat Prelat, i està actualment en la Biblioteca del Seminari. No hi ha dubte que ens serà mot més fàcil i més comprensible l'estudi i topografia de Palestina, terrenys tan replens de jaciments fosilífers dels que n'esperem ben prompte altres trameses dels PP. Benedictins, als qui també remerciem l'interés que mostres al Museu Geològic.

Ll. R.

Sant Ramón de Penyafort

Estudi bio-bibliogràfic

SANT Ramon de Penyafort nasqué l'any 1175. Sobre el lloc on va néixer hi ha dues opinions, com després veurem. Als 20 anys ensenyà filosofia a Bolònia. Passats uns quants anys, Berenguer, bisbe que fóu de Barcelona, passant per aquella ciutat, li pregà que tornés a Barcelona, cosa que aconseguí, i l'anomenà canonge d'aquesta Santa Església Catedral. Essent ell canonge fundà la festa de l'Anunciació. El divendres Sant de l'any 1222, o sia, a l'edat de 45 anys prengué l'hàbit de l'Ordre de Predicadors, en la qual arribà a ser el tercer General. En unes conversacions que tingué amb Sant Pere Nolasc, de la mateixa Ordre, determinaren, junt amb el rei Jaume I, instituïr l'Ordre de la Mercé, per a la redempció dels cautius. Fóu confessor del Rei En Jaume I, en el servei del qual estava quan obrà son primer miracle; pregà al mateix rei que alcancés del Papa lo que ell demanava, que no era res més que la institució del Sant Ofici o de la Inquisició; i l'any 1232, trobant-se a Roma, logrà les concesions apostòliques per a fundar el Sant Tribunal en els regnes de la corona d'Aragó, i al mateix temps fóu nomenat pel mateix rei, primer Inquisidor.

El Papa Gregori XI, el cridà a Roma, el féu el seu capellà i penitencier, i oïdor de la Rota. Gràcies a ell, es pot dir, debem lo que sant Tomàs ens deixà escrit en la «*Summa contra gentiles*», el qual la escrigué espressament a precs de Sant Ramon, i al veure les calamitats dels gentils d'aquells segles.

Morí, finalment, el dia 6 de gener, diada dels Sants Reis, de l'any 1275, a l'edat de 99 anys, assistint a son enterro i funerals els Reis d'Aragó i Castella, amb tota sa cort.

Fóu canonitzat per Climent VIII el dia 2 d'abril de 1601, 326 anys després de sa mort.

En el llibre *Acta Sanctorum*, hom troba, obrats per Sant Ramon, 85 miracles, citats per testimonis d'aquell temps, com un tal Miquel Llot i Nicolau Aymerich; més moderns són, el P. Francesc Diago, Antoni Doménech, i altres. Poso a continuació, un sol miracle, per no cansar massa l'atenció dels lectors, però un miracle que no és gaire freqüent: «L'any 1596, havent obert—els jutges assenyalats, per examinar les relíquies d'aquest Sant—la caixa on estaven posades, al instant exhalà una odor tan forta el cós d'aquell qui durant sa vida s'havia consagrat a Déu amb olor de suavitat, que molts dels que hi havien concorregut, afirmaren que res més dolç

que allò, podia sentir-se; llavors l'egregi Lluís de Claramunt—privat de 16 anys ençà, del sentit del olfacte, a causa de greu malaltia—havent-se atançat més a la multitud de persones, incitat pel desig de veure el que passava, sentí també la suavíssima olor, la qual amb tanta de manera el recreà a l'instant, que de cap manera po· ué contenir-se les llàgrimes a causa de la joia, ni articular cap parauia; no obstant, silenciós i reflexionant entre sí, dubtà de si solament ha recuperat l'olfacte per aquest olor, o també pel d'altres coses; més arribat a casa seva on va advertir que percebia vàries olors, divulgà sobtadament el miracle. I la fragància d'aquesta olor, no solament emanà durant algún temps, sinó que, obert cert forat en el sepulcre, el mateix olor suau, sempre s'exhalà, el qual és sentit d'aquells als quals la Bondat Divina els assenyala amb aquesta mercé.»

Com he indicat, al començar aquest treball, és discutit el lloc que fóu el breçol de Sant Ramon. Unes persones, per cert respectables, diuen que nasqué a Barcelona; altres, no obstant, no menys respectables, afirmen que nasqué a Penyafort, gran casal (1) perteneixent avui a la Parròquia de Santa Margarida i Monjos, del poble dels Monjos, a 2 kilòmetres de Villafranca del Penadés. Abdues opinions són molt discutibles, doncs no hi ha, o almenys no s'ha trobat cap document que indiqui el lloc del naixement. Que els seus pares eren descendents i habitaven en aquell casal, és indiscutible, doncs s'han trobat documents; però, ¿en l'època del naixement de Sant Ramon, on es trobaven? Lo més probable, encara que no cert, és que estaven a Penyafort.

Entre els qui sostenen que nasqué a Barcelona, estan: els Pares Dominics de Barcelona; els peritíssims editors de la *Summa Raymundina* de Verona; l'Ilustríssim Sr. Dr. D. Fèlix Amat i el seu nebot; els Pares Alzog, Pons, Castillo, Domènech, Marieta, D. Vicents de la Fuente; Don Buenaventura Tristany; el canonge Tarafa, els senyors bisbes, el de Barcelona, D. Alonso Coloma, iel de Lleyda, l'any 1601; i el cèlebre jurisconsult Xammar.

Per lo que es pot veure, tots aquestos senyors donen el seu parer sobre aquest assumpte; però aquest parer no acaba d'agradar, perquè per més respectables que siguin, els altres potser encara o siguin més.

Doncs, tenim que, afirmen que Sant Ramon nasqué a Penyafort, els senyors: Humbert dels Romans; D. Vicents J. Bartus (2); D. J. Roca i Cornet (3); els editors de la *Summa Raymundina*, de Lyó; el *Llibre Vert*, de Vilafranca; Rivadeneira; el Rei d'Aragó, En Pere III; el P. Diago; el P. Touron (4); el P. Fra Manuel de Lima (5); i els goigs que a son llaor es canten a l'Església Parroquial de Tossa (6).

El Dr. Bonaventura Ribas, Pvre., en el llibre titulat: *Apuntes históricos y biográficos sobre San Ramón de Peñafort*, diu:

«...he visitat la casa on visqueren els pares de Sant Ramon, poguí veure el *Lumen Domus* o crònica de la Comunitat o edifici. La primera data d'aquest llibre M. S. és de 1601 i la última és de 1794, amb un Apèndix que diu: *Notícies concernents a la casa i pares de Sant Ramón, extretas de las que deixà escritas lo M. R. P. M. Fra Joan Guasch* (7) *fundador de est convent en las que se mamanifesta ser lo puesto, aont actualment es lo convent la casa dels pares de Sant Ramón i en la que nasqué lo Sant.*» (p. 24 llibre citat.)

En el *Llibr eVert de Vilafranca* es troba la següent nota calcada amb la anterior: «*Segons se collegeix per escriptures i actes authentichs, en sos pares i dit benemérit Sant, fills llegítims i naturals de la present Vila o vegueria d'ella. Per só se pot conjeturar ser fill de la present Vila, dit beneventurat Sant e sos pares, perque dintre de la present Vila, entre altres que prenen nom de persones illustres, hi ha un carrer dit dels Penyaforts* (8) *com s'ha trobat en los llibres antigs de mes de mil cuatre cents.*»

Però lo raro és que aquestos papers no existeixen o no han estat trobats, i per lo tant no es pot consignar lo que allà es consigna.

Fins aquí no hem pogut fer res, doncs sens tenir a la mà els documents, és treballar en vá.

Seguim, però, a veure si trobem alguna cosa al profit.

Se l'anomena *barcelonès* en el sentit de patriòtic i valent, de que, com diu Xammar: «Civitas Barcinonae est communis patria Cathalanorum propter suam excellentiam.»

Aplicant, docs, a la capital del Penadés, Vilafranca, lo de sa vegueria, la mateixa extensió dels que aplican a Barcelona lo de sa maternitat per ser la gran capital de Catalunya i per això l'anomenen «Barcinonensis», podem cantar per ara lo que tots nosaltres sense excepció ens porta a la memòria de les alegries passades i amb elles el gust d'aquells cants populars, que ja estarien extingits, si una joventut entusiasta, ardent, no els fes renaixer de ses cendres: (9)

La Mare de Déu—un roser plantava;
d'aquèll sant Roser—nasqué una planta;
nasqué sant Ramon—fill de Vilafranca,
Confessor de Reis—de Reis i de Papas.

PERE MARTÍNEZ LLORT.
Alumne d'Història de la Literatura.

BIBLIOGRAFIA

Les obres que es conserven de Sant Ramon, són :

1) *Col-lecció de les Decretals* ; per ordre del Papa Gregori IX, formà un volum, essent avans dividides amb cinc tomos, i expurgant tot lo superflu.

2) *Dubitabilia cum responsionibus ad quaedam cápita missa ad Pontificem.*

3) *Tractatus de bello et duello.*

4) *Tractatus de ratione visitandae diocesis et curandae subditorum salutis.*

5) *Modus juste negotiandi in gratiam mercatorum.*

6) *Constitutinis ordinis Prædicatorum ad meliorem formam redactae.*

7) *Summa Raymundina,* ja citada, molt útil per administrar i rebre el Sagrament de la Penitència ; que s'imprimí (com hem vist) a Verona, Lyó, i a Roma ; aquesta última amb notes del P. Fra Joan de Friburgo, dominic, per Tallini, l'any 1603, en fol ; després a Bolònia, l'any 1613 ; i altra vegada a Roma l'any 1619, en fol. Davant d'aquesta edició hi posà un comentari un tal Adàn, amb aquest títol : «Summula Raymundi, sive, compendium Summae» ; està escrita—cosa estranya—en vers, heròic, i comença :

«*Summula de Summa Raymundi ; prodiit ista...*»

8) Deixà M. S. un altre volum amb aquest títol : «Summa quando penitentia remitti debeat ad Superiorem».

9) *Carta a Sant Pere Nolasc,* que es troba en el procés de sa canonització.

10) *Carta al Papa Clement IV,* sobre el matrimoni del comte d'Urgell.

Formà varies acadèmies per estudiar hebreu i convertir els infidels.

(1) Després de la mort de Sant Ramón fou convertit en un convent de l'ordre de Predicadors.

(2) Nació este santo en el Castillo de Penyafort a Catalunya, a 1175. (Memorándum anual, t. II. p. 154. Barcelona, 1856).

(3) Nació en el Castillo de Penyafort, en el Principado de Cataluña. (Biografía Eclesiástica. t. 17. p. 779. Madrid, 1863).

(4) «Histoire des hommes illustres de Saint Dominique». (t. I. Paris, 1743).

(5) Seis legoas da nobilissima cidá de Barcellona en hunna villa chiamada Peñafort, nasceo a grande luz da Igresia. (Aggiologio Dominico, pello P. Fra. Manoel da Lima. ti I. p. 37. Lisboa, 1709).

(6) O gloriós Sant Ramont—natural de Penyafort.

(7) «P. J. Guasch, natural de Vilafranca del Penadés, fundador del monastir i casa de Sant Ramón de Penyafort, morí en opinió de Sant». «Vida del Canonge Font». M. S. fol. 5 del Arxiu de la Catedral de Barcelona, 1814.

(8) Actualment no existeix.

(9) Dr. Ribas. Ibid. p. 50.

Crónica del Seminario

Biblioteca Episcopal.—Se han adquirido últimamente las obras siguientes: *El Lenguaje,* sus transformaciones, su estructura, su unidad, su origen, su razón de ser, por D. Julio Cejador y Frauca. Madrid, 1901.—*Verger devot,* poesies del Rvnt. Doctor Félix Quer y Cassart. Barcelona, 1914.—*Poblet,* recorts de la Conca de Barberà, per Eduardo Toda. Barcelona, 1883.—*La Costa Brava,* por V. Solé de Sojo (Biblioteca de Turismo de la S. A. F.) Barcelona, 1929.—*Lo Convent de Bellpuig,* per Valeri Serra y Boldú. Lérida, 1908.—*Document en vulgar* dels segles XI, XII i XIII procedents del Bisbat de la Seu d'Urgell, compilació de Mn. Pere Pujol. Barcelona, 1913.—*Madrid,* (de Enciclopedia Gráfica) por Juan Chabás. Barcelona, 1929.

Museo Geológico. Publicaciones recibidas.—*Boletín Oficial de Minas y Metalurgía.* Diciembre, 1928, núm. 139.

Boletín del Observatorio del Ebro. Vol. XIX núm. 7.

De la Real Academia de Ciencias y Artes, de Barcelona, *Nómina* de 1928-1929.

Dr. Jesús Goizueta y Díaz. «Estudio de las superficies de los cristales como base y fundamento de un cálculo cristalográfico diferente del usual.»

Dr. Santiago Alcobé y Nogués. «Contribución al estudio de los Sarcosporidios.»

Rdo. P. Luis Rodés, S. J. «Un nuevo método independiente para medir la dimensión y distancia del sol.»

De un dador anónimo *Geología Moderna,* por el P. Manuel Gutiérrez, S. J..

De la Comisaría Regia del Turismo: *V. Lamperez y Romea.* «La Catedral de Burgos; *R. Aguilar y Cuadrado.* Guadalajara. Alcalá; *Conde de las Navas.* Real Palacio de Madrid; *M. Gómez Moreno.* Alhambra I. II; *A. Beruete y Moret.* Velázquez; *J. Gestoso.* Sevilla; *E. Tormo y Monzón.* Monasterio de Guadalupe; *R. Doménech.* Goya; *J. Torbado y Flórez.* La Catedral de León; *M. Vielva.* Palencia; *M. Gómez Moreno.* Valladolid; *Aguilar y Cuadrado.* La Catedral de Sigüenza; *J. R. Mélida.* Escorial; *A. Gascón de Gotor.* Zaragoza, I. II; *J. Polo Benito.* La Catedral de Toledo; *J. Lazurtegui.* España ante el hemisferio de Occidente, I. II. III; *C. Bernaldo de Quirós.* La Pedriza del Real de Manzanares; *F. J. Sánchez Cantón.* España; *C. Bernaldo de Quirós.* Sierra Nevada; *Spain.* Córdoba, Jaén; Toledo and its province. Cáceres and Badajoz. Granada, Málaga and Almería. The Canary Islands. Avila and Segovia. Salamanca and Zamora. Valencia and Murcia. Barcelona and its province. Madrid ant its province. Burgos and Soria. León and its province; *J. R. Mélida* Monumentos Romanos de España; *L. Roch.* El Monastrerio de Piedra; *J. Bertrans Solsona.* Valle de Arán. Suiza Española; *L. R.* Una visita a León; *Cultura Hispano Americana.* Pro Patria; *C. R. T.* Excursión a Toledo; *S. Camarasa.* Toledo. La Nueva Ronda; *F. Iglesias Figueroa.* Toledo.

Han ingresado en la colección mineralógica, numerosas muestras de *Moscovita* y *Biotita* de Calcuta (India) y Argentina, donación de D. Mario Guerín, catalogadas con los números 3.751 al 3.760.

(*Con licencia eclesiástica*).

(*Visado por la censura gubernativa*).

12.012.—Imp. La Hormiga de Oro.—Nueva S. Francisco, 17.—Barcelona.